

ZYCIE NOWOGRÓDZKIE

DZIENNIK POSWIĘCONY SPRAWOM ZIEMI NOWOGRÓDZKIEJ.

Adres Redakcji i Administracji: NOWOGRÓDEK, ul. 3-go maja, Nr. 1. — Telefony 75 i 100.

Prenumeratę przyjmują: w BARANOWICZACH: „Ekonomia”, —: w STOLPCACH: p. Engman od g. 14—15, Nr. KONTA P. K. O. 81 287. Szepczyckiego 49. Wydział Powiatowy, pok. 10.

Zmiana Konstytucji

II.

Drugą niezmiernie ważną cechą zgłoszonego przez B.B. projektu zmiany Konstytucji jest odmienne od dotychczasowego określenie roli rządu. — Rząd przestaje być władzą wykonawczą — a staje się władzą administracyjną — nabierając przez to znaczenia niemal równorzędnego z Sejmem i jest odpowiedzialny przed Prezydentem. — Sejm może żądać ustąpienia bądź całego rządu bądź też któregoś z ministrów ale uchwała taka uzyskać musi kwalifikowaną większość — skutkiem tego, wszystkie chimeryczne przypadkowe przesilenia rządu — nie zostają uchylone.

Nie może przez to wpływać na tok prac państwowych fantazja jednego posła, ale żądanie takie musi być poparte zdecydowaną większością.

To wzmocnienie stanowiska Głowy Państwa i rządu podyktowane doświadczeniem lat ubiegłych stało się od dłuższego czasu postulatem chwili.

Fakt, że Bezpartyjny Blok Współpracy z Rządem, wystąpił z własnym projektem zmiany Konstytucji jest dla opozycji dużą niespodzianką. Nie tak przecież dawno opozycja głosiła wszystkim, że wniosek B.B. wywołający Sejm do podjęcia zmiany Konstytucji jest poprostu wykręcaniem się, gdyż B.B. z powodu wewnętrznych rozdziewców nie rest w możliwości opracować własnego projektu i cęzar cały pragnie zrzucić na barki innych. Tymczasem projekt nie tylko został opracowany i wniesiony do łaski marszałkowskiej ale w projekcie zostały uwzględnione to wszystko, czego domagał się interes państwa i jego mocarstwowego rozwoju.

Nie można zaprzeczyć, że dotychczasowa Konstytucja była raczej hamulcem rozwoju państwa aniżeli ramami w których państwo rozwijać się powinno. — To też projekt jej zmiany nie zawiera jakichś fragmentów lub łataniny — ale stanowi całość logiczną i konsekwentną.

Począwszy od określenia roli Głowy Państwa, i sposobu wy-

wienia określającego prawa obywatelskie, jest projekt w swej konstrukcji jednolity.

Zasadniczą jego cechą jest — że jedno postanowienie wypływa z drugiego i jest jego logicznym uzupełnieniem — czego niestety o konstytucji obecnie obowiązującej powiedzieć nie można.

Już sam fakt, że konstytucja ukladana była z myślą służenia państwu i jego interesom, stawia ją znacznie ponad dotychczasową.

Ta trudność jaką nasuwała konieczność rozszerzenia władzy Prezydenta bez ograniczenia władzy Sejmu została bardzo szczęśliwie rozwiązana.

Trzeba bowiem pamiętać, że Władza Sejmu obdarzonego zaufaniem społeczeństwa przez powszechne wybory pochodzi z woli narodu. Ale nowy projekt przewiduje, że Władza Prezydenta pochodzi również z woli narodu bo i Prezydent „zostaje

wybrany przez powszechne głosowanie. — Na wypadek więc konfliktu między Sejmem, a Głową Państwa następuje zupełnie logiczne odwołanie się do woli narodu jako jedyne źródła prawa.

Toż samo logiczne i życiowo uzasadnione stanowisko o trzymaniu rządu — który przestaje być igraszką w rękę Sejmowi mogącego spowodować upadek rządu poprostu przez przypadkową nieobecność kilku posłów na posiedzeniu, co w żadnym wypadku ani powagi państwu ani możliwości pracy dla niego nie powiększa.

Przez zgłoszenie projektu na prawo konstytucji wchodzimy w nowy okres dziejów. — Z chaosu organizacyjnego powinny wyłonić się skrytalizowane formy państwowe, które staną się odpowiedzialniemi dążności rozwojowych państwa.

Mistrzostwo Europy w narciarstwie

ZAKOPANE 8.II. Dziś odbyły się dwa biegi 18 klm. indywidualny i do kombinacji. Dzień pochmurny, śnieg średni.

W kombinacji wyniki były następujące: 1) Jaervinen (Finlandja) 1 godz. 25 min. 21 sek. 2) nazwisko w depeszy zniekształcone (Norwegia) 1 godzina 26 min. 5 sek. 3) Virjarengen (Norwegia) 4) Bronisław Czech (Polska) 1 godz. 26 min. 57 sek. 5) Belgum (Norwegia) 1 godz. 27 min. 29 sek. 6) Nuotio (Finlandja) 1 godz. 27 min. 35 sek. 7) Nijer (Niemcy) 8) Władysław Czech 1 godz. 28 min. 40 sek. 9) Bauer (Niemcy) 1 godz. 29 min. 16 sek. 10) Estri (Czechosłowacja) 11) Karol Szostak (Polska) 1 godz. 29 min. 56 sek. 17) Antoni Szostak, 18) Zytkowicz, 24) Sieczka 26) Rajski 28) Gąsienica-Sieczka.

Ogółem zgłoszonych było 51 zawodników, do mety przybyło 43-ch.

Do biegu indywidualnego z zawodników polskich startowały jedynie siły drugorzędne polskie za Zdzisławem Motyką, który zajął szóstą trzynastą miejscę, bijąc cały szereg pierwszorzędnych zawodników fińskich, norweskich, szwedzkich, niemieckich, czeskich i szwajcarskich.

Wyniki zawodników polskich, a szczególnie nadziei naszej w kombinacji Bronisława Czecha są znakomite.

Zawody zaszczylił swą obecnością Pan Prezydent Rzplitej żywo interesując się wynikami zawodników.

Jutro odbędzie się bieg parów odbędzie się bieg parów kontroli wojskowych i skoki do kombinacji.

Likwidowanie zatargu w górnictwie

KATOWICE 8.II. Na życzenie Związku Pracy odbyła się wczoraj konferencja przygotowawcza, mająca na celu rozpatrzenie możliwości odwołania zapowiedzianego strajku w górnictwie. Wyniki konferencji przedstawiono Panu Wojewodzie dr. Grażyńskiemu.

Pan Wojewoda przeprowadza obecnie kolejną konferencję z przedstawicielami poszczegól-

nych organizacji pracowniczych po których i po porozumieniu z Rządem ogłoszi kiedy rozpoczyna się „bezoszczędnie rokowania Związku Pracy z pracodawcami.

Dzisiaj sytuacja uległa naogół odprężeniu, tak że przy okazaniu dobrej woli obu stron zatarg w górnictwie zostanie zlikwidowany w dniach najbliższych.

Przed podpisaniem protokołu Litwirowa

MOSKWA 8.II. Ogłaszając komunikat o przybyciu Ministra pełnomocnego Rumunii p. Davila do Moskwy urzędowo Tass donosi, że Litwinów zwrócił się do posła Patka na piśmie z propozycją podpisania protokołu już dnia 7 go b. m.

Jednocześnie komunikat wyraża przypuszczenie, że protokół zostanie podpisywany dnia 8 b. m. t. j. w piątek.

Korespondent Polskiej Agencji Telegraficznej z najzupełniej wiarygodnych źródeł dowiaduje się, że data 8 go b. m. wysunięta była przez zrynniki sowieckie najzupełniej.

Prawdopodobnie protokół zostanie podpisany w sobotę dnia 9-go b. m.

Dziś rano poseł Dawila w to-

warzystwie posła Patka złożył wizytę Litwinowi. Wizyta trwała przeszło godzinę. Następnie obydwoj posłowie zwiezili Kremli poczem podejmowani byli śniadaniem przez ambasadora francuskiego.

Na śniadaniu w ambasadzie francuskiej byli becnl posłowie państw bałtyckich.

O godzinie 5-ej Litwinów złożył wizytę w gmachu poselstwa polskiego. Bezoszczędnie po wizycie Litwinowa złożył przedstawiciel Lotwy w Moskwie pos. Ozels i po konferencji udał się niezwłocznie do Narkomindiela.

Decyzja rządu estońskiego podpisania protokołu wspólnie z Polską i Rumunją wywołała w sowieckich kołach politycznych duże wiatanie.

Poważny stan zdrowia Marszałka Focha

PARYŻ, 8.II. W ciągu dnia w stanie zdrowia Marszałka Focha nastąpiła nieznaczna poprawa. Przedwczesnem jednak

byłoby przypuszczać, że nie zagroża obecnie żadne niebezpieczeństwo.

Kłopoty z utworzeniem koalicji pruskiej

BERLIN, 8.II. Frakcja niemieckiej partii ludowej odrzuciła propozycję premiera pruskiego Bauera, który proponował stronictwu temu jedną tekę w ga-

biniecie pruskim. Partja zakomunikowała, że gotowa jest wziąć udział w gabiniecie tylko za cenę 2 tek.

Rosję można odbudować przy pomocy zagranicy

BERLIN 8. II. Biuro Wolffa donosi z New-Yorku, że bawiący tam dyrektor naczelny państwowego banku sowieckiego wygłosił na bankiecie wydanym przez sowiecko-amerykańską Izbę Handlową wielką mowę podkreślając znaczenie współpracy sowiecko-amerykańskiej.

Wskazywał on na postępy w rozwoju gospodarczym Sowie- tów dokonane w ostatnich latach, twierdził że stosunki pomiędzy Ameryką i Sowieciami

rozwiązują się powoli wprawdzie lecz stale, zaznaczył, że pojemność rynku sowieckiego jest daleko jeszcze nie wyczerpana, jak również w odniesieniu do tego zagadnienia możliwość przemysłu amerykańskiego; a w stosunkach sowiecko amerykańskich niema żadnych przeciwności ani politycznych ani ekonomicznych. W zakończeniu przemówienia oświadczył, iż odbudowa Rosji bez wydajnej pomocy zagranicy jest niemożliwa.

Estonia podpisuje protokół Litwirowa wspólnie z Polską i Rumunją

TALLIN 8. II. Rząd estoński upoważnił swego posła w Moskwie do podpisania w dniu 9-go b. m. w sobotę protokołu Litwirowa wspólnie z Polską i Ru-

munją. Zarządzenie to pozostaje w związku z [dziśszą] ratyfikacją paktu Kelloga przez parlament estoński.

Rzeczoznawcy przybywają

CHERBOURG 8.II. Dziś przybyli do Cherbourga rzeczoznawcy amerykańscy do Komisji Odszkodowań. Amerykanie pierw-

szemu pociągłem odjechali do Paryża. Delegaci Belgii w Komisji Udszkodowań przybyli dziś do Paryża. Delegaci Włoch przyjeżdżają jutro.

Kronika Słonimska

Poświęcenie nowowbudowanej szkoły powszechnej we wsi Sawicze

W dniu 8 b. m. we wsi Sawicze gminy Szydłowickiej dokonano poświęcenia nowowbudowanego budynku szkolnego, który powstał z funduszy gminnych i ofiarności Pana Hr. Wt. Pusłowskiego w postaci ofiarowania drzewa budulcowego. Ceremonji poświęcenia dokonał Ks. Teodor Komar w obecności Pana Starosty Henszela i Pana Inspektora Szkolnego Piekarskiego jak również zaproszonych gości: Rady Gminnej, sołtysów i innych delegacji.

Po odbytej ceremonii poświęcenia budynku szkolnego, Wójt Gminy p. Aleksander Bohdano w dłuższym przemówieniu zebrał warunki w jakich powstał budynek szkolny, następnie podziękował Panu Staroście i Radzie Gminnej za okazaną pomoc przy zrealizowaniu tej budowy. Poczem przemówił Pan Starosta, podkreślając znaczenie

oświaty pozaszkolnej w Polsce jako czynnika podnoszącego dobrobyt ludności. Poświęcenie Pana Starosty było przyjęte przez zebraną ludność gorąco i zyciawie. Po przemówieniach Wójt Gminy zaprosił gości na wspólną herbatkę, która przedogniła się parą godzin, zaś czas ten został wykorzystany przez Pana Starostę do nawiązania niemi sympatii z przedstawicielami ludności i wskazaniu dróg, dających do podniesienia roli i życia w podziemiu spółdzielczości, spółek melioracyjnych i t. p.

Trzeba przyznać, że od dwóch lat działalność samorządu Gminy Szydłowickiej posuwa się w każdej dziedzinie naprzód, czego najlepszym dowodem jest: wyremontowanie 80% dróg, budowa i naprawa mostów, brukowanie wsi, otwieranie nowych szkół, praca nad podniesieniem rolnictwa.

Przedstawienia i zabawy

Staraniem Kierowniczki Szkoły Powszechnej p. Marii Szostakówny, w dniu 2 b. m. w m. Jeziornicy, w lokalu szkolnym odbyła się zabawa taneczna przy udziale około 50 osób płci obojga, dochód z której przeznaczony został na wyjazd niezamężnych dzieci szkolnych na Powszechną Wystawę Krajową w Poznaniu.

W dniu 3 lutego r. b. we wsi Pasienice, gminy Miżewickiej, staraniem miejscowego nauczyciela, działka szkolna teje wsi odegrała utwór sceniczny w języku polskim p. t. „Zła Matka”. Dochód z powyższego przedstawienia przeznaczono na organizującą się Kolo Młodzieży Wiejskiej.

W 110 rocznicę śmierci Jana Kilińskiego

Staraniem Związku Rzemieślników i Komitetu w osobach pp. Wojewódzkiego Vice-Starosty Słonimskiego, Włodzimierza Plebańskiego, Burmistrza m. Słonima, J. Tyrki, profesora gimnazjum miejscowego, Pawła Wutkiego, Prezesa Zw. Rzemieślników odbył się dnia 27 stycznia r. b. uroczysty obchód 110 rocznicy zgonu Kilińskiego. Pochód, z udziałem przedstawicieli władz przy dźwiękach muzyki wojskowej wyruszył o godz. 10 przed południem do kościoła parafialnego, poczem po wysłuchaniu Mszy Świętej, udał się na Plac Wolności, gdzie przemówił krótko prezes T-wa Rzemieślniczego p. Wutke. Wieczorem odbyła się uroczysta akademja. Program akademji był nader urozmaicony. Po zagajeniu i odczytaniu depesz wysłanych do P. Marszałka, Prezydenta i Związku Stanu Średniego w Warszawie, przemówił p. prof. Stepien, podając życiorys Jana Kilińskiego na tle wypadków dziejowych, podkreślając wybitny udział Kilińskiego w powstaniu Kościuski. W końcu przemówienia p. Stepien wesał zebranych do uczczenia pamięci wielkiego przez powstanie. Uwagę zwrócił na deklamacja uczni, Wójcika, Dobrowolskiego i Kopczyńskiego.

Wieczór w Seminarjum Żeńskim przy Klasztorze S. S. Niepokalanek w Słonimie

W dniu 7 lutego r. b. o godz. 7-ej w Seminarjum Naucz. Żeńskim przy Klasztorze SS. Niepokalanek odbędzie się przedstawienie amatorskie na program którego złoży się: „Hasto Młodzieży Misyjnej” przez Antoniego Chlondowskiego, „Córka Baltazara” — obrazek dramatyczny w 2-ach aktach, Taniec Kolyńska przez Niewiadomskiego (Śpiew solowy), „Doskonała Kuchmistrzyni” — kom. w 1-ym akcie. Wstęp dla dorosłych 1 zł. Dochód z powyższego przeznaczony na Misje Katolickie.

Późary

1) Pierwszego lutego wybuchł pożar w zagrodzie Moroza Piotra we wsi Zuje, gminy rubierze-wickiej. Pożar powstał wskutek wadliwie urządzonego komina.

2) 1 lutego we wsi Malosielce gm. Jeremickiej spłonął dom, chlew a w nim klacz, na szkoda Michała Rokacza. Pożar powstał wskutek nieostrożnego obchodzenia się z ogniem. W czasie pożaru poparzyła się ciężko córka M. Rokacza—Olga.

Nieszczęśliwy wypadek

W maj. Michalinie, własność Pana Przemysła Michałowskiego w młynie motorowym Filip Strzechow, młynarz, manipulując

KRONIKA SZCZUCZYŃSKA

Akcja oświatowa

Czynnikami prowadzącymi na terenie ekspozytury szczuczynskiej prace w dziedzinie oświaty pozaszkolnej, zyskały wybitną siłę i oddała z całym zapałem pracy na tej niwie p. Bojarską, która obadując szczególnie gminy nie bawi się w robotę papierkową, lecz zakłada kursy dla dorosłych na których sama wykłada.

Obecnie p. Bojarska prowadzi kursy instrukcyjne dla sołtysów. O popularności kursów p. Bojarskiej świadczy fakt, że niema prawie wypadku, ażeby ktoś z zapisanych opuścił choć jedną godzinę wykładów.

Szosa Szczuczyn-Różanka

Cały wysiłek ludności skupił się na budowaniu dojazdu ze Szczuczyna do stacji kol. Różanka. Przejężdżając drogą widzi zwały zwiniętego kamienia i to w ostatnich czasach silami i ofiarnością ludności miejscowej. Jeśli praca pójdzie w tym tempie to na jesień 7 kilometrów szosa Szczuczyn-Różanka będzie oddaną do użytku publicznego.

Nieudało się

Kilka chiżono — endecka — usiłująca pod dłuższego utworzyć jakąś zamaskowaną organizację w którejby pod płaszczykiem pięknych hasel mogła prowadzić brudną robotę polityczną i wciągając pod swe wpływy ludność, wstąpiła z wnioskiem powołania do życia ligi katolickiej.

Zwołano zebranie organizacyjne, na którym nie znalazł się nikt kto by chciał wejść do Zarządu ligi, a po przemówieniu jednego z obecnych zebranie wykazało zdecydowaną opozycję przeciwko tworzeniu organizacji, która byłaby parawanem skompromitowanych kierunków politycznych.

Zdrowo myślące społeczeństwo nie dało się wciągnąć na lepienie i trygi endeckiej.

Kto się bawi — a kto pracuje

W Szczuczynie można zaobserwować następujące zjawisko. Społeczeństwo żydowskie urządza stale odczyty i dyskusje literackie o bardzo nawet wysokim poziomie — natomiast społeczeństwo polskie — bałe, zabawy i nic więcej.

Zobaczymy jakie będą rezultaty.

Poselskie koło spółdzielców

Dnia 6. b. m. ukonstytuowało się w Sejmie Poselskie Koło Spółdzielców. Na zebraniu organizacyjnym przybyło 27 posłów, zwolenników i propagatorów ruchu spółdzielczego. Prezesem Koła wybrano wice marszałka Woźnickiego (Wyzw.), wiceprezesami posłów Jana Siwca (B.B.) i Stanisława Łuckiego (Klub Ukraiński), sekretarzami zostali posłowie Edward Taurogiński (B. B.) i Mieczysław Czarnecki (P. P. S.) Koło ma na celu popieranie i obronę wszelkich form spółdzielczości na terenie parlamentarnym.

GIEŁDA

pieniężna i towarowa

DEWIZY: N. Jork 8.90, Zurich 171.52, Londyn 43.24, Paryż 34.85, Berlin 211.68, Praga 26.38, Holandia 357.60, Sztokholm 238.55, Gdańsk 172.90, Wiedeń 125.29, Belgia 123.95, Włochy 46.69, Ruble złote — 4.62%.

Dolarzy w przybliżeniu obrocie — 8.88%, Tendency niezmienną.

Złoty polski na giełdach zagranicznych w dn. 7 b. m. osiągnął za 100 złotych

Gdańsk 57.76 — 57.91, Berlin 47.10, 47.30, N. Jork 11.25, Zurich 58.25, Londyn 43.24, Praga 378.25, Wiedeń 79.59 — 79.87

Papiery procentowe

5% premijowa 103 1/2 — 104 1/2 — 10%
6% dolarowa 85 1/2
10% kolejowa 102 1/2
3% konwersyjna — 67.
5% kolejowa 60 1/2
8% Bank Gosp. Kraj. 94
8% Roln. 54
4 1/2% ziemskie 50 50 1/2 — 50.60
5% miejskie 69 1/2, 69 69.15
5% miejskie 54 1/2
4 1/2% poz. inwestycyjne 114 1/2, 110 1/2
7 1/2% stabilizacyjna 81
10% kolejowa 102 1/2

Akcje

Bank Dyskontowy 138 —
Handlowy 120
Polski 192
Zw. Spół. Zernb. 86
Sia. Światła 122 — 123 1/2
Wygieł 98 99 1/2
Nobel 24 —
Lilpop 37 1/2
Madrzejów 32
Hawerbusch 235
Starobowice 37 1/2
Wysoka 240
Ostrowiec 94 1/2 — 95 seria „b i emisja”
98.00 seria „a”
Bank Zachodni 20 (96)
Zieleniewski 143.
Pocisk 6.50
Norbfin 211
Cukier 42
Cegielski 35
Parowóz i em. — II em. 25.
Spies 240
R. d. kł. 44
Chodorów 230
Tendencja mocniejsza.

Zobowiązanie kłęczęce wojskowa wydana przez P. K. U. — Wilno na imię Włodzimierza Grymaszewskiego oraz kartę zwolnienia wydaną przez 13 pułk ułanów Włodzimierskich plutonowego Włodzimierza Grymaszewskiego unieważnia się.

RADJO-PROGRAM

WARSZAWA fala 1415,1

Sobota 9 lutego

11.56 — 12.10. Sygnał czasu.
12.10 — 13.00. Muzyka płyt gramof. z Krakowa.
13.00 — 13.15. Kom. roln., oraz transm. z Krakowa.
14.50 — 15.10. Kom. meteor., nadpr.
15.45 — 15.50. Kom. samorządowy.
16.40 — 16.45. Muzyka płyt gramof.
17.09 — 17.25. Odczyt.
17.25 — 17.50. Odczyt p. t. „Przechadzki artystyczne po Warszawie”.
17.55 — 18.50. Program dla dzieci i młodzieży.
18.50 — 19.10. „Radjokronika”.
19.35 — 19.55. Nadprogram i kom.
19.56 — 20.00. Sygnał czasu
20.00 — 20.30. Odczyt org. staraniem Ligi Sarmowystarcz. Gosp.
20.30. „Księżna Cyrkowa” operetka

Niedziela 10 lutego

10.15 — 11.30. Transm. z Katedry Wil.
11.30 — 11.45. Sprawozdanie opisowe.
11.45 — 11.55. Sprawozdanie sp. rtworze z poprzednich dni zawodów.
11.55 — 11.58. Przemówienie Prezesa Polskiego Związku Narciarskiego.
11.58 — 12.00. Hymny Narodowe.
12.00 — 12.05. Wyniki skoków.
14.00 — 14.30. Krótkie przemówienie czołowych narciarzy polskich i zagranicznych.
14.30 — 14.50. Odczyt p. t. „Walka ze szkodnikami w sadzie”.
14.50 — 15.10. Odczyt p. t. „Najważniejsze wiadomości i wskazania rolnicze”.
15.10. Kom. meteor.
15.15. Koncert symf. z Filh. Warsz.
17.30. Odczyt
17.55 — 18.20. „Z przeżyć i dziełw narodu”.
18.20. Popularna audycja literacko-muzyczna.
19.00 — 19.20. Rozmaitości.
19.20 — 19.45. Odczyt z cyklu „W krainach polskiej sztuki i sztuki i piramid” p. t. „W dziele Nilu”.
19.45 — 19.55. Nadprogram, komunik.
19.56 — 20.00. Sygnał czasu.
20.00 — 20.25. „Rozrywki umysłowe”.
20.30. Kwadrans literacki.
20.45. Szopka radjowa.
22.00 — 22.05. Kom. roln.-meteor.
22.05 — 22.20. Kom. P. A. T.
22.20 — 22.30. Kom. polic. sport. i nadprogram.
22.30 — 23.30. Transm. muzyki tan.

Nacóż czekacie?

Już tysiące wyleczyło się z przewlekłych chorób żołądka i przewodu pokarmowego ziołkami sławnego na cały świat Doktora Dietla. Adres: Łiszki, Apteka.

Sprzedam tanio nowy drewniany dom z placem 3-0 sąpł. Dowiedzieć się Pieterka Nr. 3. Józef Sidorkiewicz. 702.

OGŁOSZENIE

Komornik Sądu Grodzkiego w Nowogrodzie i okręgu, zamieszkały w Nowogrodzie przy ul. 3-go Maja pod Nr. 4, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, iż na zaspokojenie pretensji Wydziału Powiatowego Sejmiku Nowogrodzkiego w sumie 600 zł. z % i kosztami i Rzemieślniczego i Drobnio-Handlowego Żydowskiego Banku Ludowego w Nowogrodzie w sumie 152 zł. 90 gr. z % i kosztami od dłużnika Lejzera Niankowskiego, w dniu 18 lutego 1929 r. o godz. 10 rano w Nowogrodzie na targowisku odbędzie się sprzedaż przez licytację ruchomości, należących do Lejzera Niankowskiego, składających się z 2-ech krów i cielki oszacowanych na sumę 1200 zł. Spis rzeczy i ich szacunek przejrzyć można w dniu licytacji.

M. Nowogrodek, dnia 7 lutego 1929 r. Komornik Sądowy A. Birula

Kasa Komunalna Oszczędności powiatu Baranowickiego ul. Ułańska Nr. 45.

Zatławia czynności inkasowe weksli i frachtów z remitowaniem wpływów przez P. P. O. lub na rachunki Banków.

Przyjmuje oprocentowanie na dogodnych warunkach. Wkłady terminowe z wypowiedzeniem i na każde żądanie. Udziela pożyczek na weksle. Przyjmuje na oprocentowanie wkłady oszczędnościowe od 1 złotego. 642-8.

Czytajcie „Życie Nowogrodzkie”

Miejskie Kino Kulturalno-Oświatowe
W dniach 10, 11 i 12 lutego będzie wyświetlany program dla dorosłych „ORLICA” (Ewa w furze) Dramat wyrafinowanej kusicielki, na służbie szpiegowskiej jednego z wielkich mocarstw. W rolach głównych: JGO SYM oraz DINA GRALLA. Akcja tego porwijącego dramatu rozgrywa się wśród ster dyplomatycznych jednego z państw oraz na tle hulaszczygo życia wytwornych członków poselstwa, w luksusowych kabinach, danc. wielkichdomach etc.

Początek seansów w powszednie dni o godz. 8, 7 i 9-ej | Łoże 2 zł., I miejsce 1 zł. 25 gr., II miejsce 75 gr. W niedziele i święta o godz. 3, 5, 7 i 9-ej. | I miejsce 50 gr., uczniowie na II-gie miejsce 50 gr.

9 lutego Kino nieczynne.

Rys. 19. Większy karmik na słupkach.

Rys. 20. Skrzyżka dla sikorek.

Rys. 21. Jak wisza dziuple.

Podobne, lecz mniejsze gniazdko, zawieszane na pajęczynie (rys. 9) tworzą gąsieniczki Niestrzepa głowca. Jedne i drugie niszczy należy, zbierając je i paląc w zimie.

Gąsieniczki żwółków zimują pojedynczo, każda w małym oprzędzie pod odstającą łuską pączka (rys. 10), lub w szparkach kory.

W kolebkach, wyłobionych pod odstającą korą, w konikach z białej przędzy (rys. 11) zimują różowe gąsieniczki Owocówki jabłkowi. O ile w sadzie zakładano jesienią opaski chwytne (rys. 12) ze szmat, z papieru, słomy, mchu i t. p., gąsienicę zbiera się przedwzrostkiem pod pierścieniami, które należy ostrożnie zdejmować i niszczyć wybierane z nich szkodniki.

W tychże pierścieniach chwytnych znajdują przylepek chrząszczy ryjkowca, jak Kwicziak jabłkowiec (rys. 13), tatkarczy (rys. 14), naliciaki i wiele innych.

Pod drobno podziurkowaną korą gałęzi i pieńków, w wydrążonych przez siebie chodnikach zimują ogółki (rys. 15). Gałązki takie należy obcinać poniżej zarażonego miejsca i palić.

Na gałązkach w pobliżu półkulistych, pustych już tarceczek czerwca Mieszczniaka (rys. 16) widać jego drobne, plaskie, brunatne zimujące larwy. Tępić je trzeba przez opryskiwanie karboliną i mlekiem wapniem.

Korę młodych drzewek, zwłaszcza jabłonek, ogryzają zajęce, a czasem i króliki. Cały sad lub też poszczególne drzewka należy ogrodzić dość wysoką siatką drucianą (rys. 17). Poza tem zaleca się zabezpieczać korę przez smarowanie jej mieszaniną równych części gliny, krwi bydlęcej oraz wapna; niektórzy radzą dodawać do tego trochę żółci.

Pewna przeszkoda dla zajęcy jest nawet bielenie drzew samem wapnem, które w ciągu zimy trzeba kilkakrotnie powtarzać.

Energicznymi obrońcami sadów przed szkodnikami są płaki owadobójcze. Celem zwabienia do ogrodu i utrzymania tam płaczków, należy w zimie dożywić je systematycznie w specjalnych karmikach, gdzie pożywienie jest zabezpieczone przed śniegiem, wiatrem i deszczem. Rys. 18 przedstawia taki karmik prostej konstrukcji, nadający się do ustawienia go przed oknem lub na balkonie, a na rys. 19 widzimy stały karmik ogrodowy.

Również w ciągu zimy należy pozawieszać skrzyżki czyli listweczki gniazda (rys. 20), w których ptaki pozostające u nas przez zimę nocują, a na wiosnę się gnieżdżą. Trzeba jednak koniecznie dbać o zachowanie odpowiednich dla każdego gatunku wymiarów, oraz o prawidłowe zawieszenie skrzyżek (rys. 21), w przeciwnym bowiem wypadku ptaki nie zajmą ich wcale.

Liczne szkodniki trapiące sady od wczesnej wiosny do późnej jesieni, zapadają w sen zimowy, ukryte dobrze przed w ich pobliżu.

Wiele szkodliwych owadów zimuje w postaci jajeczek. Tak np. Przadka pierścienica składa swe jajka jedno przy drugim w kilku przylegających do siebie szeregach, które, zlepiając się ze sobą i twardniejąc, tworzą wokół cienkiej gałązki rodzaj pierścienka (rycina 1). Obcinając i paląc gałązki z pierścienkami jaj, zapobiegamy wyleganiu się z nich na wiosnę żarłocznych gąsienic.

Brudnica nieparka składa jajeczka na korze pni, zwłkie pod konarami, w plaskich skupieniach, odkrytych wojłoczkami z brunatnych włosków (rys. 2). Wojłoczki takie należy smarować penszlem, umaczanym w nalcie lub zeskrobować i palić.

Namiotniak jabłoniowy składa swe drobnutki jajeczka w małych plaskich skupkach na gałązkach i zlewa je w wydzielinę, która krzepnąc tworzy mało wyraźne tarczki (rys. 3). Pod przykryciem takiej tarczki gąsieniczki legną się jeszcze przed zimą, lecz na światło dzienne wychodzą dopiero na wiosnę. Niszczy je opryskiwanie drzew przed wiosną karboliną.

Na gałązkach, zwłaszcza w różnych zagłębieniach lub wsuniętych za pączki, spotykamy pojedynczo albo skupione czarne, owalne, listweczki zimujące maszce (rys. 4).

W szczylnach kory, w bliznach po opadniętych liściach i t. p. tylko wprawne oko spostrzeże bez pomocy szkła powiększającego drobnutki, żółtawe, wydłużone i opatrzone długimi włoskami jajeczka Miodówki jabłoniowej. Układają się one często w różnej długości łańcuszki (rys. 5). Obok widzimy rysunek pojedynczego jajeczka, znacznie powiększonego.

Jaja Skorupka albo Czerwca jabłoniowego zimują na korze pod szarobrunatną wielką tarczą matki, mającą kształt przecinka (rys. 6). Z przewróconej tarczki jajeczka wysypują się w postaci białawego proszku. Skrobanie kory, wagnowanie drzew, lub opryskiwanie ich karboliną tepi tego szkodnika.

Groźny szkodnik jabłoni Korówka wlewiasta zimuje przeważnie w postaci drobnutkich larw, ukrytych w szparkach narodzi, które poprzednie pokolenia wytworzyły, na gałęziach i pniach (rys. 7). Smarowanie uszkodzonych miejsc spirytusem, karboliną (20%) jest uciążliwym, lecz skutecznym sposobem ich zwalczania.

Inne szkodniki sadów zimują w postaci larw, czy gąsienic, przeważnie drobnych. Tak np. gąsieniczki Kuprówki rudniczy spędzają zimę w umieszczonych na gałązkach gniazdach powstałych z opieczonych gęstą białą przędzą suchych liści (rys. 8).

Rys. 1. Jajka prządki pierścienicy.

Rys. 2. Jajka brudnicy nieparki.

Rys. 3. Tarczki z jajkami namielniaka jabłoniowego.

Rys. 4. Jajka mszycy jabłoniowej.

Rys. 5. Jajka miódówki jabłoniowej.

Rys. 6. Jajka skorupika pod tarczą.

Rys. 7. Gałązka jabłoni z guzami spowodowanymi przez korówkę.

Rys. 8. Zimowe gniazdo gąsienic kuprówki rudnicy.

Rys. 9. Zimowe gniazdo gąsienic niestrępa głógowca.

Rys. 10. Zimujące gąsieniczki zwłózkówek.

Rys. 11. Oprzędki gąsienic owocówki jabłkówni pod korą.

Rys. 12. Opaski chwytne.

Rys. 13. Kwiecniak jabłkowiec.

Rys. 14. Tutkarz.

Rys. 15. Zerowanie ogłódków pod korą.

Rys. 16. Puste zeszloroczne tarczki otoczone larwami mączniaka. a: powiększona larwa mączniaka

Rys. 17. Siatka przeciwko zającom.

Rys. 18. Karmik balkonowy.